

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2010. évi december hó 3. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a rablás büntette és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és 4 társa** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 12.B.282/2009/101. számú ítéletének I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- I.r. és II.r. vádlott testi épség elleni cselekményének minősítése helyesen a Btk.170.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés I. tétele szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete;
- III.r. vádlott főbüntetését 1(egy) év börtönre enyhíti;
- IV.r. vádlott főbüntetését 1(egy) év 6 (hat) hó börtönre enyhíti;
- IV.r. vádlott esetében helyesen a kiszabott szabadságvesztés tartamába a 2008. évi november hó 3. napjától a 2009. évi április hó 16. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt kell beszámítani.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába I.r. vádlott esetében beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének a kihirdetésétől a mai napig, II.r. vádlott vonatkozásában a 2010. évi november hó 18. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi I.r. vádlottat 6.000 (hatezer) forint, II.r., III.r. és IV.r. vádlottat személyenként 7.500 (hétezer-ötszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

Az elsőfokú bíróságot II.r. és IV.r. vádlottak vonatkozásában összbüntetési eljárás lefolytatására hívja fel.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlottak vonatkozásában a vagyon elleni bűncselekmény vádtól eltérő minősítése miatt, valamint hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében, míg V.r. vádlottat érintően a felmentése miatt, büntetőjogi felelősségének a megállapítása végett jelentett be fellebbezést. Ezen túlmenően I.r. vádlott enyhítésért, a védő a tényállás téves megállapítása miatt és ezzel összefüggésben eltérő minősítés céljából, II.r. vádlott és a védő pedig enyhébb jogkövetkezmények alkalmazása érdekében terjesztett elő jogorvoslati kérelmet.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában V.r. vádlott terhére bejelentett fellebbezést visszavonta, egyebekben azt - a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján is - változatlan tartalommal fenntartotta.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján, a Be. 349.§ (1) bekezdésében írt korlátok között - V.r. vádlottra vonatkozó részt tehát nem érintve - az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint helyesbítette, illetve egészítette ki:

- I.r. vádlottat a Pécsi Városi Bíróság - 4. sorszám alatt jelölten - helyesen a 7.B.185/2005/120. számú ítéletével marasztalta el (*nyomozati iratok II/647. olda*).
- II.r. vádlottat az 5. oldal 1., 2., 3. és 4. bekezdéseiben írtakon túlmenően is felelősségre vonták: a Pécsi Városi Bíróság a 2010. évi április hó 26. napján jogerőre emelkedett 15.Fk.829/2009/22. számú ítéletével lopás büntette és lopás vétsége miatt 1 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Ezt, illetve a 4. sorszám alatt jelölt szabadságvesztés büntetését a Pécsi Városi Bíróság a 2010. évi augusztus hó 5. napján jogerőre emelkedett 15.Bk.452/2010/5. számú határozatával összbüntetésbe foglalta, és annak tartamát 1 év 3 hónapban állapította meg. E büntetéséből a 2010. évi november hó 18. napján feltételes szabadságra bocsátották, e naptól - a Pécsi Ítéltábla Bf.II.199/2010/14. számú végzése folytán - előzetes

letartóztatás hatálya alatt áll *(19. sorszám alatti erkölcsi bizonyítvány, valamint a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet által közölt adatok)*.

- IV.r. vádlottat a Pécsi Városi Bíróság - a 6. oldal 3. bekezdésében jelölten - helyesen a 11.B.782/2008/22. számú ítéletével marasztalta el. E büntetését, illetve az ekkor elrendelt 4.Fk.2275/2004/12. számú ítélettel kiszabott 9 hó fogházbüntetését a 2009. évi április hó 17. napján vették foganatba *(Fiatalok Regionális Büntetés-végrehajtási Intézetének értesítője, nyomozati iratok I/115. oldal)*.

A 4. és az 5. sorszámmal jelölt elítéléseit a Pécsi Városi Bíróság a 2010. évi május hó 31. napján jogerőre emelkedett 15.Bk.149/2010/6. számú határozatával összbüntetésbe foglalta, és annak tartamát 1 év 7 hó 10 nap börtönben állapította meg *(21. sorszám alatti erkölcsi bizonyítvány)*.

IV.r. vádlott jelenleg ezen büntetését tölti.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól; az a vádlottak védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírásoknak megfelelően, rendkívüli körülménnyel folytatta le, olyan alapossággal, hogy az ügy ténybeli és jogi kérdéseiben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. Maradéktalanul feltárta és értékelte a sok tekintetben ellentmondásos adatokat, azok bizonyító erejéről, az eljárás különböző szakaszaiban előterjesztett védekezések tartalmi hitelességéről meggyőző érveléssel adott számot.

Felismerte és nyilvánvalóvá tette, hogy I.r. vádlott a büntetőeljárás egésze alatt, míg III.r. és IV.r. vádlott a nyomozás során, majd a bírósági eljárás kezdeti szakaszában pusztán a felelősségének az elhárítására, illetve kisebbitésére törekedett, gyakorta olyan részletek előadásával, melyek minden alapot nélkülöztek és utóbb teljes egészében hiteltelennek bizonyultak.

A múltbeli események rekonstrukcióját, valóságnak megfelelő tisztázását tovább nehezítette az is, hogy a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett sértettek - a szellemi állapotukra is visszavezethetően - érdemi információval nem tudtak szolgálni, olyannal semmiképp, amely az elkövetők helyszínen tanúsított szerepvállalásának a felderítését akár a legkisebb mértékben is elősegítette volna. Ilyen körülmények között döntő jelentőségűvé váltak a vádlottak által nem befolyásolható és az érdekeltségüktől független, objektív bizonyítékok, így mindenekelőtt a természettudományos ismereteken alapuló orvos- és hemogenetikai szakvélemények, a bűnügyi technikus jelenlétében megtartott

helyszíni szemle jegyzőkönyvek, valamint a mobiltelefonon forgalmazott beszélgetésekről - földrajzi helymeghatározással egybekötött - készített kimutatások.

Ugyanezen okok miatt került előtérbe és kapott hangsúlyosabb szerepet a hatóságokkal kezdettől fogva együttműködő II.r. vádlott vallomása is. Előadásának a hitelességét érintően ugyanis nem merültek fel kételyek, még formai szempontból sem, miután a közreműködési készsége mentes volt minden következtetlenségtől, és az első alkalommal jegyzőkönyvbe foglalt, más bizonyítékokkal alátámasztott vallomását később - egyetlen kivételtől eltekintve - tartalmi módosítás és változtatás nélkül fenntartotta. Nem kizárólag a nyomozó hatóság előtt foganatosított kihallgatásain, hanem a szembesítések alkalmával, illetve a tárgyalás során is.

Így tette ismertté az I....., Petőfi Sándor utca ... szám alatti lakóépületbe történő behatolás részleteit, ezen belül is azt, hogy a villanyórát lekapcsolták, mielőtt a másodszori próbálkozásra már nyíló, kulcsra nem zárt ajtón bementek volna. A sértettek által közösen használt szobát rendetlennek, elhanyagoltnak és egészségtelen levegőjűnek írta le, éppen olyannak, ahogyan azt a nyomozó hatóság is találta. Ezt követően pedig - a saját büntetőjogi felelősségét sem tagadva - beszámolt a sértettek felriadásáról, **sértett1** közös bántalmazásáról, valamint arról, hogy rövid és felületes kutatás után a vártnál lényegesen kevesebb pénzzel, mindössze 2.200 forinttal távoztak.

Bizonytalanságot csak ez utóbbi részletet érintően mutatott, azt is - a fenti vallomásának kétszeri megerősítése után - már a tárgyaláson; ekkor azzal, hogy a pénz megszerzésében kevésbé volt határozott.

Nem lehetett azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a gépkocsiba történő beszálláskor I.r. vádlott is hangot adott a csalódottságának, miközben az elhozott és kezében tartott pénzt felmutatta. Így szerzett annak alacsony összegéről tudomást a IV.r. vádlott, majd másnap - a II.r. vádlott elbeszéléséből - arról, hogy **sértett1-t** mindkét társa bántalmazta.

Helyesen járt tehát el az elsőfokú bíróság, amikor a fentebb vizsgált bizonyítékok alapján - I.r. és II. vádlottak vonatkozásában - tényként rögzítette a közös tettelegességet, valamint azt, hogy a sértettekől végül 2.200 forintot vettek el. E körben igen színvonalasan tett eleget az indokolási kötelezettségének, érvei minden szempontból helytállóak.

Az elsőfokú bíróság tényállása mindössze a Be. 258.§ (3) bekezdés b) pontja szerinti részében szorult kiegészítésre és - a nyilvánvaló elírási hibák folytán - helyesbítésre. Leginkább a további elítélések adataival, illetve azzal, hogy a IV.r. vádlott vonatkozásában a 4. sorszámmal jelölt szabadságvesztés büntetését a 2009. évi április hó 17. napján vették foganatba. Ez tehát e szabadságvesztés kezdő időpontja, így a jelen ügyben alkalmazott előzetes fogvatartást csak az előtte való napig, április hó 16-áig lehetett beszámítani.

E kiegészítésekkel és helyesbítésekkel a tényállás megalapozottá vált, így az - figyelemmel a Be. 352.§ (2) bekezdésében írtakra - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Következésképpen annak mikénti megállapítását sérelmező fellebbezés nem vezetett eredményre.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlottak büntetőjogi felelősségére.

A cselekmények értékelése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak, mégis az alábbi pontosítással.

Az elkövetés és az elbírálás időpontja között a Büntető Törvénykönyv rendelkezései több alkalommal is módosításra kerültek, legutóbb - a 2010. évi augusztus hó 9. napjával kezdődő hatállyal - a 2010. évi LVI. törvénnyel. Ez utóbbi megváltoztatta a büntetés kiszabására vonatkozó elveket, olyképpen, hogy a szabadságvesztés kiszabásakor újra a büntetési tétel ún. középértékét tette irányadóvá. Mindez nyilvánvalóan szigorúbb, mint a korábbi szabályozás, ezért a jelen ügyben - figyelemmel a Btk. 2.§-ában megfogalmazottakra - az elkövetés idején hatályos előírásokat kellett alkalmazni.

Az I.r. és II.r. vádlottak az ötvenöt esztendő, megromlott egészségi állapotú és alacsony mentális képességű **sértett**-t közepes, illetve azt meghaladó erővel bántalmazták. Döntően a fejére, az arcára mért ütésekkel, oly módon, hogy az arckoponya csontjai súlyosan megsérültek: mindkét oldali külső szemkeret, a homloküreg és az orrcsont eltört, illetve az elmozdult darabok benyomódtak az üregekbe is. A szemgödör alatt így törésvonal keletkezett, amely azonban - kizárólag a szerencsés véletlennek köszönhetően - a koponyaalapra már nem húzódott rá, noha a kifejtett erőbehatás annak előidézésére alkalmas lett volna.

Ez utóbb említett lehetőséggel a szóban forgó vádlottak maradéktalanul tisztában voltak, az életveszélyes sérülés (koponyalapi törés) bekövetkezése tekintetében ugyanakkor teljes érdektelenséget, közömbösséget mutattak. Így helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor e tetteiket nem a ténylegesen bekövetkezett eredmény szerint, hanem - az elkövetők tudattartalmához igazodóan - az annál súlyosabb cselekmény kísérleteként értékelte.

Ez a bántalmazás I.r. és II.r. vádlottak részéről közös aktivitással, egymás tevékenységének az ismeretében zajlott le. Így - a több évtizede következetes ítélkezési gyakorlat szerint - nem volt jelentősége annak, hogy az életveszély okozására alkalmas, bal szemkeretet ért sérülést ténylegesen ki idézte elő; anyagi

jogi szempontból e cselekmény tekintetében társtettesként felelnek (BH 2007/71. számú eseti döntés).

A vizsgált törvényi tényállás sorszámozását a 2008. évi LXXIX. törvény 1.§-a változtatta meg a 2009. évi február hó 1. napjával kezdődő hatállyal, az elsőfokú bíróság - tévesen - már ezt vette figyelembe. Az elkövetés idején azonban e cselekmény helyesen a Btk. 170.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés I. tétele szerint minősült társtettesként elkövetett testi sértés - Btk. 16.§-a szerinti - kísérletének.

Az I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlottak vagyon elleni bűncselekményeinek a minősítése törvényes.

Előzetesen ugyanis nem esett szó erőszak, avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazásáról, a telefonon történő egyeztetések, majd a h.....i megbeszélés során mindössze a sértettek vagyoni helyzete és közismert elesettsége merült fel, az tehát, hogy a házukba könnyen, illetve kisebb kockázat vállalásával be lehet menni. Olyannyira, hogy a bejáratú ajtó kinyitásához még eszközre sem volt szükség, az pusztán nagyobb erőfeszítés hatására szabaddá vált.

Így a helyszínre érkező elkövetők - a megállapodásuknak megfelelően - egymástól elváltak: a III.r. és IV.r. vádlott a lakóháztól lényegesen távolabb, a gépkocsi parkolási helyéül kiválasztott földúton maradt. Fel sem merült tehát, hogy az esetleges ellenállás leküzdése, az erőfölény biztosítása érdekében szükséges lenne az épületben tartózkodóknál nagyobb számban megjelenni.

Annál is inkább, mert a megelőző intézkedések elegendőnek látszottak az anonimitás megőrzéséhez. A villanyóra lekapcsolása előtt I.r. és II.r. vádlottak kesztyűt, valamint álarcot húztak, nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy ne legyenek felismerhetők, illetve azonosíthatók. Se a családi házba történő behatolás előtt, sem pedig abban az esetben, ha az alvó sértettek felriadnának.

Az erőszak alkalmazását végül el nem tervezett és a vádlottak részére is váratlan esemény, **sértett1** felébredése és hangos sikítása váltotta ki. Már a szoba felületes átkutatása közben, éppen az idő alatt, amikor a remélt pénzösszeg feltalálási helyét keresték.

Jelentősége van annak is, hogy a lakásba behatoló vádlottak korábban személy elleni erőszakos bűncselekményt nem követtek el, elmarasztalásukra rablás miatt nem került sor.

Márpedig ilyen körülmények között a kint várakozó III.r. és IV.r. vádlottak megalapozottan feltételezheték, hogy a sértettek - általuk remélt - 800.000 forintja erőszak, vagy minősített fenyegetés nélkül is megszerezhető, pusztán úgy, ahogyan arról korábban közöttük szó esett. Ezért nem is mentek közelebb a házhoz, éppen ellenkezőleg, attól olyan távolságot tartottak, hogy a beavatkozásra, a társaik mellett

történő fellépésre reális lehetőségük nem maradt. A Fellebbviteli Főügyészség átiratában megjelölt BH 2010/2. számú eseti döntés - azon túl, hogy abban egészen más tényállás megvalósítására került sor - ez okból sem lehetett a jelen ügyben irányadó.

Következésképpen nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I.r. és II.r. vádlottak terhére - miután ők az előzetes megállapodást minőségileg túllépve az idegen vagyon megszerzésekor erőszakot fejtettek ki - a Btk.321.§ (1) bekezdésében meghatározott rablás büntettét, míg az e cselekményről nem tudó, azzal nem is számoló III.r. és IV.r. vádlottakat érintően pedig a Btk.316.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő lopás büntettének kísérletéhez nyújtott bűnsegédi szerepvállalást állapította meg.

Ekként az ezt kifogásoló jogorvoslati nyilatkozatok megalapozatlannak bizonyultak.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság némileg pontatlanul tárta fel, továbbá elmulasztotta megjelölni a büntetési tételkereteket.

Az I.r. és II.r. vádlottakkal szemben - a Btk.12.§ (1) bekezdése, illetve a Btk.85.§ (1) és (3) bekezdései alapján két évtől tizenkettő évig-, a III.r. vádlottal szemben két hónaptól három évig-, míg a IV.r. vádlottal szemben - figyelemmel a Btk.97.§ (1) bekezdésében írtakra - két hónaptól négy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható.

Az I.r., II.r. és III.r. vádlott visszaesőnek nem tekinthető különös bűnismétlő, míg a IV.r. vádlott a különös visszaesés megállapításához szükséges mértéken túl is volt büntetve. Kifogásolható életvezetésükkel összefüggésben helyesen ez értékelendő a terhükre, illetve - más vonatkozásban - az, hogy a bűncselekményeiket idős, kiszolgáltatott sértettek sérelmére valósították meg.

A társas elkövetés I.r. és II.r. vádlottak tekintetében súlyosító, a III.r. és IV.r. vádlottak esetében már az, hogy két személy részére nyújtottak bűnsegélyt.

A testi épség elleni cselekmény súlyos egészségromlást idézett elő, ez a kísérleti szakban maradás enyhítő hatását lényegesen csökkentette, ahogyan arra az elsőfokú bíróság is utalt. Ugyanakkor I.r. vádlottat érintően mellőzni kellett a beismerő vallomásra, illetve a nála és a II.r. vádlottnál említett csekély mértékű vagyoni kárra való utalást.

Az I.r. vádlott a bűncselekményeit felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt, míg a IV.r. vádlott a bűncselekményét felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje és más büntetőeljárás hatálya alatt követte el, ezt nyilvánvalóan nem lehetett figyelmen kívül hagyni.

Ahogy az enyhítő körülmények köréből az időmúlást, II.r., III.r. és IV.r. vádlottak esetében - ez utóbbinál csekélyebb súllyal - a beismerő vallomást sem. A III.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában további enyhítő körülmény a cselekményük kísérleti jellege, a bűnsegédi bűnrészességük, illetve a kiskorú gyermekekről történő gondoskodás.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság I.r. és II.r. vádlottak esetében a belső arányoknak is megfelelő tartamú szabadságvesztést és közügyektől eltiltást szabott ki, azok megváltoztatására nincs törvényes indok és lehetőség. Ugyanakkor a kisebb tárgyi súlyú, kísérleti szakban maradt bűncselekményt bűnsegédként megvalósító III.r. és IV.r. vádlottakat érintően a szabadságvesztés mértéke némileg eltúlzott, ezért azt a másodfokú bíróság egy évre-, illetve egy év hat hónapra enyhítette.

A büntetés megváltoztatására irányuló fellebbezések ennyiben voltak megalapozottak.

A IV.r. vádlott esetében helyesbítésre szorult továbbá az elsőfokú bíróság által beszámítani rendelt előzetes fogvatartás végső időpontja is.

A másodfokú bíróság tehát - a Be.372.§ (1) bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletét a testi épség elleni bűncselekmény minősítésére, a büntetőjogi jogkövetkezményekre, illetve a beszámításra vonatkozó részében megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helyben hagyta, mégis azzal, hogy a kártérítésre kötelezés egyetemlegessége helyesen a Ptk.344.§ (1) bekezdésén alapul.

Az I.r. és II.r. vádlottakat érintően a további előzetes fogvatartásban töltött időt - a Btk.99.§ (1) bekezdése alapján - be kell számítani.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

A II.r. és IV.r. vádlottakkal szemben az összbüntetésbe foglalásnak a Btk.92.§ (1) bekezdésében írt feltételei fennállnak, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot e különleges eljárás lefolytatására hívta fel.

P é c s, 2010. december 3.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 12.B.282/2009/101. számú ítéletének I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.II.199/2010/26. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2010. évi december hó 3. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Krémer László s.k.
a tanács elnöke